

Марчук Д. М.,
факультет права, публічного управління та адміністрування
Науковий керівник: Супрун С. Д.,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

ІНСТРУМЕНТИ РАНЬОГО ВИЯВЛЕННЯ РИЗИКІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

В умовах глобальної економічної нестабільності зростає необхідність для підприємств забезпечувати фінансово-економічну безпеку, що передбачає вміння вчасно реагувати на ризики та запобігати негативним наслідкам. Сучасне бізнес-середовище стає дедалі менш передбачуваним через зовнішні фактори, такі як валютні коливання, геополітичні конфлікти, інфляційні процеси та глобальні кризи. У цьому контексті інструменти раннього виявлення ризиків відіграють ключову роль, дозволяючи підприємствам ефективно оцінювати потенційні загрози та приймати превентивні заходи. Використання таких інструментів, як аналітичні моделі прогнозування, системи моніторингу ринку та технології штучного інтелекту, дозволяє забезпечити вищий рівень стійкості та адаптації підприємств до змін у глобальному середовищі.

Сучасні підходи включають аналітичні моделі прогнозування ризиків, моніторинг зовнішніх трендів і використання інноваційних технологій, таких як блокчейн. Завдяки комплексному підходу до управління ризиками підприємства можуть не тільки адаптуватися до змін, але й зміцнити свою стійкість та підвищити конкурентоспроможність.

Прогнозні моделі дозволяють аналізувати макроекономічні та мікроекономічні дані для передбачення можливих кризових ситуацій. Наприклад, використання моделей, що базуються на аналізі часових рядів, зокрема ARIMA та GARCH. ARIMA широко використовуються для прогнозування фінансових показників, таких як ціни на акції чи валютні курси, завдяки своїй здатності враховувати історичні дані та їх структурні залежності. Моделі GARCH особливо корисні для оцінки волатильності ринків та прогнозування можливих ризиків, що виникають через різкі коливання цін [1]. У разі валютної нестабільності такі моделі допомагають передбачити коливання курсів валют і вплив на прибутковість, дозволяючи компанії вчасно хеджувати валютні ризики. Підприємства, які застосовують такі моделі, можуть заздалегідь адаптуватися до валютних коливань, що знижує ризики збитків від змінних курсів.

Технології моніторингу новинних потоків, соціальних медіа і фінансових ринків дозволяють відстежувати інформацію про зміни, які можуть вплинути на економічну безпеку компанії. Наприклад, використання систем штучного інтелекту, як-от Sentiment Analysis (аналіз настроїв),

дозволяє оцінювати ринкові настрої та передбачати економічні тренди. Платформа Bloomberg Terminal є прикладом рішення для постійного моніторингу новин і фінансових даних в режимі реального часу. За допомогою Sentiment Analysis підприємство може виявити негативні настрої щодо певних ринків чи продуктів, що дозволяє швидко реагувати на потенційні репутаційні чи фінансові ризики. Використання Bloomberg Terminal дає змогу миттєво реагувати на новини про зміни регуляцій, кризові ситуації та економічні коливання [2].

Блокчейн забезпечує прозорість та надійність транзакцій, що допомагає зменшити ризики шахрайства і підвищити довіру до операцій. Наприклад, у сфері фінансів блокчейн використовується для захисту від шахрайства та забезпечення прозорості угод. У компаніях із довгими ланцюгами постачання, таких як Walmart, блокчейн-технології допомагають контролювати джерела та маршрути постачання, підвищуючи захищеність і відстежуваність продуктів [3]. Блокчейн забезпечує надійність даних і знижує ризики, пов'язані з фальсифікацією та підробками.

Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств у сучасних умовах глобальної нестабільності вимагає комплексного підходу до управління ризиками. Завдяки впровадженню аналітичних моделей прогнозування, систем моніторингу зовнішніх ризиків і трендів, інструментів для оцінки кредитоспроможності та блокчейн-технологій, компанії можуть ефективніше ідентифікувати потенційні загрози та приймати превентивні заходи. Використання таких інструментів дозволяє підприємствам не тільки зменшити вплив несприятливих факторів, але й забезпечити свою стійкість, адаптивність і конкурентоспроможність у мінливому бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

1. Кветний Р. Н., Ткачик Д. А. Використання економетричних моделей для прогнозування фінансових показників. *Науковий журнал ВНТУ, Вінниця: ВНТУ, 2023.*
2. Risk Management – Principles and guidelines on implementation. веб-сайт URL: <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:31000:ed-2:v1:en> (дата звернення 11.11.2024)
3. Blockchain technology for supply chain management: веб-сайт. URL: <https://www.pixelplex.io/blog/blockchain-technology-for-supply-chain-management>. (дата звернення 11.11.2024)